

[eu och facket]

Bara nio procent av svenskarna vill ha euron

Opinionen för både EU och euron sjunker. Svenskarnas stöd för euron är det lägsta sedan SOM-institutet i Göteborg startade sina mätningar. Knappt var tionde svensk vill införa euron – den lägsta siffran någonsin.

Det visar en rapport från det statliga institutet Sieps som bygger på en opinionsundersökning från hösten 2012 genomförd av SOM-institutet.

Andelen svenskar som är för valutaunionen har sedan 2010 minskat från 28 procent till rekordlåga nio procent. 76 procent av svenska folket är i dag emot euron.

Även stödet för EU-medlemskapet har enligt SOM-institutet minskat, om än inte lika drastiskt. 2010 stödde en majoritet – 53 procent – av de tillfrågade Sveriges medlemskap. 2012 hade den siffran fallit till 42 procent.

Nej-sidan har ökat från 23 procent till 25 procent de senaste två åren. Andelen osäkra har sedan 2010 ökat nästan lika mycket som andelen EU-positiva har minskat från 24 procent till 33 procent.

”Svenska folket har på alla områden blivit mer skeptiska till EU och till ytterligare integration inom unionen”, heter det i rapporten skriven av Sören Holmberg, professor i statsvetenskap vid

Göteborgs universitet.

Svenskarna har hela tiden varit kritiska när det gäller mer överstatlighet, alltså att EU ska utvecklas mot ett slags Europas förenta stater. Nu är det bara 11 procent som tycker att det är en bra idé, visar rapporten.

I dag, precis som i folkomröstningen 1994, har EU mest positivt stöd bland personer med en ideologisk position klart till höger och bland anhängare till Folkpartiet och Moderaterna. Folkpartisympatisörerna är de mest positiva med 55 procent.

Bland personer men en ideologisk förankring till vänster eller mitten är stödet för EU klart svagare. Vänsterpartiet är de som är minst positiva till EU [10 procent].

EU-motståndet är något svagare bland Socialdemokrater och Miljöpartiet, men bara 21 respektive 29 procent är för EU.

Enligt en annan opinionsmätning, Eurobarometern, från hösten 1992 är andelen medborgare med en positiv bild av EU precis som tidigare lägst i Storbritannien [17 procent], men sedan kommer Grekland med 18 procent och Portugal med 19 procent. Spanien hamnar också lågt med 23 procent. Sverige placerar sig med 28 procent EU-positiva strax under mitten på plats sju.

Gösta Torstensson

Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. För ett tag sedan presenterade EU-kommissionen ett lagstiftningsförslag om utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med gränsöverskridande tjänstehandel.

”Det här är ett hot mot hela vårt förhandlings-system. Jag förutsätter att den svenska regeringen kommer att säga nej då detta ska behandlas av Europeiska rådet”, sade LO:s dåvarande ordförande Wanja Lundby-Wedin.

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informationsspridning genom ett digitalt nyhetsbrev. Vi finns också som en grupp på Facebook med för tillfället 578 medlemmar. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [arbetsplatsombud i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund
Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Pie Blume, Fackförbundet Unionen
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund
Rolf Gustavsson, Svenska Lokförararföreningen SLFF
Christel Niby, Fastighetsanställdas Förbund

För en gemensam välfärd – Sverige ut ur EU!

Under mer än tjugo års tid har den behovsstyrda, generella välfärdspolitiken gradvis nedmonterats och ersatts av en vinstdriven, marknadsstyrd "välfärd". Under paroller som "valfrihet" och "försvara välfärdens kärna" plundras våra gemensamma tillgångar. Skattesänkningar som först och främst gynnat de rikas och välbeställdas privata konsumtion underminerar den solidariska och demokratiskt styrda välfärden.

Resultaten är uppenbara. Från att ha varit världsledande i uppbyggandet av en generell och relativt jämlik välfärd har Sverige blivit världsledande i privatiseringar, avregleringar och en skenande ojämlikhet. Samhället slits alltmer isär av växande klass- och inkomstklyftor.

Denna avveckling av välfärden har skett samtidigt som Sverige varit medlem i EU. Är det en tillfällighet? Nej! Redan i den svenska EU-debatens linda konstaterade Carl Bildt i Svenska Dagbladet [maj 1991] att "Det ligger ett krav på något av ett systemskifte inprogrammerat i hela den process som ska ta oss in i EG och det alldeles oavsett om vi öppet vågar erkänna det eller ej".

- ♦ Sedan EU-inträdet har avregleringar och privatiseringar satt den offentliga sektorn i Sverige under hård press. Detta har lett till försämrade service för det stora flertalet, sämre arbetsmiljö och särskilt kvinnorna har drabbats när de offentliga utgifterna skurits ned.
- ♦ EU:s konkurrensregler och upphandlingsdirektiv driver fram en privatisering av offentlig verksamhet och avskaffande av statliga monopol som tillkommit av till exempel folkhälsoskäl.
- ♦ I EU:s bindande riktlinjer för den ekonomiska politiken anmodas medlemsländerna att minska de offentliga utgifterna, sänka skatterna och att genomföra strukturella reformer av socialförsäkringarna och på arbetsmarknaden.
- ♦ EU:s så kallade stabilitetspakt, som nu vidareutvecklats med finanspakten, sätter en tvångströja på den ekonomiska politiken och tvingar fram minskade offentliga utgifter och social nedrustning.
- ♦ I Lissabonfördraget, EU:s grundlag, nämns inte orden "allmän tjänst" en enda gång. Istället lanseras begreppet "tjänster av allmänt ekonomiskt intresse". Detta med syfte att låta privata företag i allt större utsträckning ta över allmänna

välfärdstjänster.

EU:s roll är helt avgörande för det som nu pågår i Sverige och övriga EU. Parlament och regeringar på den nationella nivån måste med jämna mellanrum stå till svars inför väljarna. Det kan göra dem till problematiska aktörer i det sociala nedrustningsprojekt som nu pågår i EU. Därför överförs allt mer av den ekonomisk-politiska styrningen till Bryssel, till organ utan oläglig inblandning från folket genom allmänna val. Utvecklingen går därmed i riktning mot ytterligare avdemokratisering i EU.

Folk rörelsen Nej till EU motsätter sig EU:s sociala nedrustningsprojekt och säger nej till fortsatta nedskärningar och privatiseringar samt till vinster i välfärden. För att kunna sätta stopp för avdemokratiseringen, den sociala nedrustningen och växande klass- och inkomstklyftor och istället utveckla den gemensamma välfärden krävs att Sverige frigörs från EU.

Folk rörelsen Nej till EU:s riksstyrelse

Folkkampanjen för Gemensam Välfärd

Folk rörelsen Nej till EU har gått med i Folkkampanjen för Gemensam Välfärd. Kampanjens plattform är det upprop som publicerades i Aftonbladet den 1 maj. För FNEU är det viktigt att visa på EU:s destruktiva inflytande över välfärden och arbetsrätten, vilket inte minst blir viktigt inför valen 2014 och 20 år efter folkomröstningen om EU 1994.

Avdelningarna av SEKO i Stockholm och Mellansverige står bakom kampanjen liksom Kommunal Sektion Nobina. Kampanjen kan förväntas växa efter att Kommunals kongress nyligen mot förbundslednings ursprungliga vilja beslöt att non-profit ska gälla inom skola, vård och omsorg. Dessutom beslutade kongressen att förbundet tillsammans med LO skall bedriva en opinionsbildande kampanj mot vinster i välfärden. Redan idag är många enskilda fackliga aktivister i de nätverk som ingår i kampanjen som: Gemensam Välfärd; Välfärd utan Vinst; Rädda vården i Skåne; Socialistiska läkare; Sundsvall är inte till salu; Nätverket Vinstfri Välfärd [Gbg]; Nätverkets Järvas Framtid. I Uppsala och Umeå är kampanjnätverk under bildande.

Jan-Erik Gustafsson

Kommunal ska verka för en non-profit princip

Kommunal ska verka för en non-profit princip i vård, skola och omsorg. Och kritiskt utvärdera och hitta alternativ till de marknadsmodeller som blivit norm i offentlig sektor. Skattepengar ska gå till välfärden. Det var budskapet i den motion från Stockholm som vann kongressens bifall.

– Jag är jätteglad och stolt, det är bra att vi satt ner foten, sa Ingvar Jordås, Stockholm, som skrivit motionen.

Debatten om vinst i välfärden blev en av kongressens livligaste och längsta. Den inleddes med en debatt om välfärdspolitiska prioriteringar. Kommunals förste vice ordförande Per Holmström inledde med förbundsstyrelsens ståndpunkter om reglerad bemanning, schyssta arbetsvillkor, krav på kompetens och större resurser till välfärden som garantier mot stora vinstuttag.

Johanna Svensson, Vänerväst, var först upp i talarstolen och efterlyste resultatet från 2010 då kongressen beslutade att Kommunal skulle föra en aktiv kamp mot ökad konkurrensutsättning. Hon tog upp kravet på högre statsbidrag.

– Då undrar jag hur vi kan tycka att det är OK att de resurserna kan hamna i aktieägarnas plånböcker. Det är här vi ska sätta ner foten och ta en aktiv kamp mot vinster i välfärden. Gemensamma resurser ska gå till välfärden, inte till aktieägarnas vinstuttag. Vi har sagt det förr, man ska inte tjäna pengar på gamla, sjuka och barn, sa Johanna Svensson.

Hon förordade att kongressen skulle gå på LO:s linje och yrkade på att Kommunal skulle verka för en non profit-princip ska vara rådande inom vård, skola och omsorg. Och poängterade att det handlade om fattade beslut, sammanhållning och om att föra en trovärdig välfärdspolitik.

Hon fick snabbt medhåll av en rad talare.

Förbundsordföranden Annelie Nordström försvarade förbundsstyrelsen. Hon hävdade att de minskade resurserna var ett resultat av Alliansregeringens politik som lett till prispress där kommunerna reat ut verksamhet till företagen för att sedan hävda att de har ansvaret för låg bemanning.

– Vad är det långsiktiga syftet? Jag tror mig veta att det handlar om att försäkra de hör tjänsterna så mycket att tilliten till den solidariskt

finansierade välfärden krackelerar. Vad händer då, ingen vill betala skatt? Titta er runt i Europa, så ser ni vad som kan hända.

Annelie Nordström förklarade att Kommunal valt att agera som fackförening utifrån hur det ser ut på arbetsplatserna och ställt krav på bemanning, arbetsorganisation och kompetens. Och att kravet på bemanning är ett bättre sätt att reglera vinst än att förbjuda den.

Ulf Bjerregaard, Stockholm, invände att det alltid går att gå runt regleringar och berättade om ett äldreboende där krav ställts på bemanning när det gällde undersköterskor. Men när ett stort vinstdrivande företag tog över sa det upp vaktmästare och städerskor. Sedan fick undersköterskorna städa och rensa avlopp.

– Det blev inte mer tid till de äldre. Vad tror ni bolag gör som är till för att göra vinst? Deras mål är att göra högst möjliga vinst. Det är inte Socialtjänstlagen som är deras mål, sa Ulf Bjerregaard.

Han hävdade att Kommunal är otydligt trots att förbundet stödjer LO:s non profitlinje.

– Hur kan vi vara för och inte för, frågade Ulf Bjerregaard.

Annelie Nordström poängterade att Kommunal står bakom LO:s beslut.

KONGRESSEN BESLUTADE ATT BORDLÄGGA rapporten om Välfärdspolitiska prioriteringar. Men debatten om vinstuttag ur välfärden fortsatte en timme till då tre motioner behandlades. En av dem stod sektion 26 i Stockholm bakom, den hade tillstyrkts av avdelningen. Motionen krävde att Kommunal ska verka för att en non-profit princip i vård, skola och omsorg. Och kritiskt utvärdera och hitta alternativ till de marknadsmodeller som blivit norm i offentlig sektor. Skattepengar ska gå till välfärden. Förbundsstyrelsen hänvisade till Kommunals rapport Vägval välfärd och LO:s rapport.

Men ombuden på kongressen var inte nöjda med svaret. Samma gällde en motion från Skåne där krav ställdes på att förbundet under den kommande kongressperioden tillsammans med LO ska initiativ till en kampanj mot vinst i välfärden. Carina Svensson, Skåne, talade sig varm för den:

– För att vi ska få resurser till heltid, bättre löner och bli av med delade turer. Och inte minst viktigt att vi berättar för alla i Sverige att Kommunal och LO tillsammans tar fighten för att

våra gemensamma pengar och skatter går tillbaka in i de verksamheterna. Vi bryter inte sammanhållningen, vi är med i familjen och vi är med hela vägen. Så kamrater lägg händerna på era genomröda varma hjärtan och bifall motionen, sa Carina Svensson.

Hon möttes av applåder och busvisslingar, som flera talare före henne. Mikael Thuresson, Skåne, ville ha tilläggsattsatser till båda motionerna. Syftet var att Kommunal skulle ta initiativ till att LO driver opinionsbildande kampanj i linje med LO-kongressens beslut om att non profit-principen ska vara rådande inom vård, skola och omsorg. Efter debatten svängde förbundsstyrelsen och sa ja till Stockholms motion och efter omröstning antog kongressen även Skånes motion samt Thuressons tilläggsyrkanden.

Samtidigt avtog kongressen en annan motion från Skåne som krävde att Kommunal skulle säga nej till vinstintressen i vård, skola och omsorg.

Gösta Torstensson

Upprop för Folkkampanjen för Gemensam Velfärd

Under mer än 20 års tid har den behovsstyrda, generella välfärdspolitiken gradvis nedmonterats och ersatts av en vinstdriven, marknadsstyrd "välfärd". Under paroller som "valfrihet" och "försvara välfärdens kärna" plundras våra gemensamma tillgångar. Skattesänkningar som först och främst gynnat de rikas och välbeställdas privata konsumtion underminerar den solidariska och demokratiskt styrda välfärden.

Resultaten är uppenbara. Från att ha varit världsledande i uppbygget av en generell och relativt jämlik välfärd, har Sverige blivit världsledande i privatiseringar, avregleringar och en skenande ojämlikhet. Samhället slits alltmer isär av växande klass- och inkomstklyftor.

Det får vara nog nu, av nedskärningar, privatiseringar och vinstdrift av vård, skola och omsorg! Vår gemensamma välfärd ska rustas upp och styras demokratiskt för människors behov och inte för vinstdrivna bolag.

Rätten till en demokratisk och jämlik välfärd för alla – den ståndpunkten omfattas av en stor folkmajoritet. Därför samlas vi över hela Sverige till en landsomfattande manifestationsdag för välfärden den 21 september, knappt ett år före

valet. Personal och brukare inom vården och omsorgen, lärare och elever från skolans värld, engagerade och allmänhet manifesterar genom demonstrationer, möten, gatuteatrar, konserter, utställningar och aktioner på sina orter i en gemensam folkkampanj för en god och jämlik välfärd.

Manifestationsdagen byggs nu upp genom kontakter mellan personal- och brukargrupper, fackföreningar, folkrörelser och nätverk över hela landet. Lokala initiativ förbereds och samordnas, liksom en stor manifestation i Stockholm.

Undertecknade uppmanar härmed alla, organisationer och enskilda, att delta i skapandet av en bred och landsomfattande folkkampanj för välfärden med ett klart budskap till politikerna ett år före valet.

- ♦ Nej till vinst i välfärden!
- ♦ Stoppa nedskärningarna!
- ♦ Försvara och utveckla den gemensamma välfärden!

Folkkampanjen för Gemensam Velfärd

Vad hände med kongressbeslutet?

Sex av riksdagspartierna, alla förutom Vänsterpartiet, är överens om de framtida villkoren för "friskolorna" och därmed är tjugofem års hård politisk strid över. Det skriver utbildningsminister Jan Björklund i sitt nyhetsbrev.

"Det är den största politiska uppgörelsen över blockgränsen på många år i Sverige, och dessutom i en fråga som varit djupt ideologiskt splittrande mellan blocken", skriver Jan Björklund. Uppgårelsen innehåller bland annat att det inte blir några vinstförbud eller kommunalt veto, däremot ska det bli en skarpare prövning av "friskolors" ägare; ökade krav på seriositet, lämplighet och långsiktighet.

Vad hände med Socialdemokraternas kongressbeslut? Den absolut största stridsfrågan på partikongressen – vinster i välfärden – löstes genom att en rad kompromissförslag stöttes och blöttes i slutna rum tills båda sidor insåg att det inte gick att komma längre. Resultatet blir att "välfärdsföretag" får fortsätta att ta ut vinst och en skrivning om att kommunerna ska få mer att säga till om vid etablering av friskolor och styra upphandlingar till icke vinstdrivande företag.

Jan-Erik Gustafsson

Viktiga frågor återstår att besvara

Runt 1.400 Kommunalare gick ut i strejk den 19 juni. Busschaufförer, spårvagnsförare och verkstads- och service personal, ibland annat Umeå, Norrköping, Stockholm, Jönköping och Halmstad, tog strid tryggare anställningsformer och bättre arbetsförhållanden. Knappt ett dygn innan ytterligare 1.400 medlemmar skulle tas ut i strejk kom parterna den 27 juni överens om ett nytt avtal och hela strejken avblåstes.

- Bussarna rullar igen och vi är väldigt nöjda. Det har varit oerhört sega förhandlingar, vi har fått jobba väldigt hårt med den här strejken, säger Kommunals ordförande Annelie Nordström.

Det nya avtalet gäller i tre år och ger en löneökning på 1.732 kronor samt inför en lägstralön på 18.500 kronor för de yrkesgrupper där det saktats.

Frågan om otrygghet för de anställda i samband med upphandlingar och entreprenörsbyten har varit en av Kommunals stridsfrågor och den svåraste för parterna att enas om.

Nu löses den genom ett nytt avtal och införande av en särskild nämnd som ska övervaka hur företagen sköter personalfrågorna vid övertaganden.

- Nu ska företagen i första hand ta över personalen. Det har varit våra medlemmars viktigaste fråga, säger Annelie Nordström.

Kommunals busstrejk handlade, precis som den avvärdade tågstrejken för fackförbundet Sekos medlemmar, handlade inte i första hand om pengar utan viktiga principer.

Den vanliga gången när fack och arbetsgivare inte kommer överens i olika frågor är att tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram ett förslag. Medlarna i tågkonflikten följde mönstret och tillsatte två arbetsgrupper men det var inte det som löste avtalsknuten.

Det är väl känt att arbetsgrupperna sällan kommer fram till något radikalt och det hade inte räckt för få Seko att dra tillbaka varslet. Därför lanserade medlarna möjligheten att säga upp avtalet varje år.

För Seko var det helt avgörande eftersom det innebär att facket kan förhandla om medlemmarnas anställningsvillkor och sätta tryck bakom kraven varje år. Med ett vanligt treårigt avtal hade de fått vänta till 2016.

Det har blivit viktigare för facken att kunna bevaka medlemmarnas villkor kontinuerligt sedan avregleringen av buss- och järnvägstrafiken började i slutet av 1900-talet som förtida anpassning till nu gällande EU-direktiv. Facken och arbetsgivarna är oense om vilka villkor ska gälla för anställda hos ett bolag som förlorar en upphandling. Facken vill att de anställda automatiskt ska flyttas över till det nya bolaget med samma anställningsvillor som tidigare med det är arbetsgivarna emot.

Frågan är svårlöst eftersom personalkostnaderna är den utgift bolagen har lättast att konkurrera med. Samtidigt som de anställda vill ha kvar sin anställningstrygghet och sina villkor.

I dag kan de ta med sig sina tidigare löner och andra förmåner till det nya företaget i högst tolv månader. Är företag och det lokala facket inte överens om ett nytt lokalt avtal inom den tiden har personalen inga garantier, något som blev tydligt då SJ tog över regionaltrafik i Västsverige 2012 och vägrade betala löner i nivå med dem som personalen hade haft tidigare.

Resultatet av Kommunals strejk och Sekos strejkhott blev ett nytt avtal och en särskild nämnd respektive en ny arbetsgrupp och möjlighet att säga upp avtalet varje år. Frågan om detta räcker för att förhindra avtalsdumpning återstår att besvara.

MOT SIG HAR FACKFÖRBUNDEN INTE BARA en motsträvig arbetsgivarpart, utan även den odemokratiska och fackföreningsfientliga EU-kolossen som med en rad direktiv inkräktar på vilka krav de svenska fackförbunden kan ställa i avtalsrörelsen. EU har antagit tre direktiv som avreglerar järnvägstrafiken och ett direktiv som avreglerar övrig kollektivtrafik, samt tre direktiv som omreglerar offentlig upphandling. Alla dessa direktiv [plus ett föreslagit fjärde direktiv för avreglering av järnvägstrafiken] har till syfte att förverkliga EU:s inre marknad, bland annat med att införa fri rörlighet för tjänsteföretag, typ bussbolag, över de inre gränserna i EU.

Skulle ett svenskt fackförbund, genom att ta ut sina medlemmar i strejk för att försvara anställningsvillkoren, tvinga fram ett kollektivavtal som på något sätt anses hindra den fria rörligheten inom EU, skulle Sverige för eller senare hamna inför EU-domstolen. Senast det begav sig slutade det med ett historiskt nederlag för fackföreningsrörelsen. Se Lavaldomen.

Gösta Torstensson

Fler vill köra tågtrafik

Totalt 46 företag vill köra tåg på de svenska järnvägarna nästa år. Det står klart när ansökningstiden till Trafikverket nu gått ut.

Bland de företag som sökt tillstånd finns bland annat två nya aktörer som vill köra persontåg mellan Stockholm och Göteborg, MTR Nordic AB och Citytåget i Sverige.

Exminister vill se brittiskt EU-uttåg

Nigel Lawson, mångårig finansminister under premiärminister Margaret Thatcher, tror att Storbritannien skulle kunna få ett ekonomiskt uppsving genom att lämna EU.

”Enligt min bedömning skulle de ekonomiska vinsterna väsentligen överstiga kostnaderna”, skrev Lawson i en debattartikel i The Times den 7 maj.

Den nu 81-årige Lawson adlades efter att ha tjänat som finansminister 1983-89 och sitter nu i det brittiska parlamentets överhus.

Greker förlorar anställningsskydd

Ett nytt lagstiftningspaket, som bland annat gör det möjligt att säga upp 15.000 offentliganställda, har antagits av det grekiska parlamentet. Lagändringen var ett krav från EU och IMF för att landet ska få ”nödlån”.

Grekiska offentliganställda har hittills varit skyddade från uppsägningar. Den minskning av antalet statsanställda som genomförts hittills under eurokrisen har skett genom naturlig avgång, skriver tidningen Ekathimerini.

Lafontaine varnar för eurons följder

Oskar Lafontaine, den tyske socialdemokratiska finansminister som var med om att införa euron, har bytt både åsikt och parti.

Han var delaktig i bildandet av vänsterpartiet Die Linke och, mot bakgrund av den ihållande eurokrisen och den hårdföra åtstramningspolitiken, varnar han för farliga följder om EU:s valutaunion fortsätter.

”Den ekonomiska situationen förvärras månad för månad och arbetslösheten har nått alarmrande höga nivåer”, säger Oskar Lafontaine i en

intervju i Svenska Dagbladet [7 maj].

”Vi tyskar har ännu inte insett till fullo att åtstramningspolitiken riktad mot södra Europa kommer att slå tillbaka mot oss förr eller senare. Det krävs en förändring i krispolitiken.”

Tjänstemannafack går om LO

Tjänstemännen har gått om arbetarna när det gäller facklig organisering. Bland tjänstemännen är 73 procent i dag med i facket, mot 63 procent på LO-området.

Uppgifterna redovisas i en rapport av sociologen Anders Kjellberg vid Lunds universitet.

I den offentliga sektorn är organisationsgraden högre för både tjänstemän och arbetare.

LO:s dramatiska medlemsras under senare år verkar ha stannat av. I fjol tappade organisationen visserligen 15.000 medlemmar, men det är det minsta tappet på 17 år.

Totalt har LO i dag 1,5 miljoner medlemmar [att jämföra med drygt 2 miljoner år 2000].

LO-förbund bojkottar Ryanair

LO-förbunden i Värmland bojkottar flygbolaget Ryanair. Länets drygt 46.000 LO-medlemmar uppmanas nu att sluta flyga med bolaget. Bakgrunden är att bolaget motarbetar piloter som vill organisera sig fackligt.

”Det är så grundläggande med rätten att organisera sig. För oss finns inga andra alternativ, säger facklige ledaren [Byggnads] och socialdemokratiska riksdagsledamoten Lars Mejern Larsson till TV4 Värmland.

Kraftig höjning av Sveriges EU-avgift

Sveriges EU-avgift stiger kraftigt i år. Enligt regeringens nya beräkningar ska anslaget öka med 3,7 miljarder kronor under 2013. Skälet till ökningen är framför allt de ändringar i 2012 års budget som EU-parlamentet och EU:s ministerråd beslutade om i december.

I höstas kalkylerade regeringen med en avgift på 33,5 miljarder kronor, men enligt den nya prognosen blir den svenska EU-avgiften 36,5 miljarder.

Byggnads och Elektrikerna vill att Lex Laval skrotas

Byggnads och Elektrikerna skickar en faktura till Fredrik Reinfeldt och ett öppet brev till alla riksdagsledamöter att de ska se till att Lavallagen förpassas till papperskorgen. ”Svensk arbetsmarknad har inte tid att vänta en enda dag till.”

I brevet till riksdagsledamöterna beskriver de två förbunden hela Laval-historien. Om hur det lettiska företaget Laval un Partneri kom till Vaxholm för att bygga om Söderfjärdsskolan sommaren 2004. Att Byggnads och Elektrikerförbundet satte skolbygget i blockad när det visade sig att Laval betalade löner långt under kollektivavtalsnivån. Byggnads krävde att få teckna avtal med Laval för att se till att de lettiska byggjobbarna skulle få samma löner som sina svenska kolleger.

”Nu startade en häxprocess mot Byggnads och Elektrikerna som saknar motstycke” skriver de i brevet, ”Vi blev som fackförbund beskyllda för att vara rasister och vilja stänga gränserna.” Och inte gick det bättre i EU-domstolen eller i Arbetsdomstolen. Fast de båda förbunden tagit till strid helt enligt svensk rätt fick de betala tre miljoner kronor i skadestånd till Laval. Sedan infördes den svenska Lavallagen. Den har lett till låglönekonkurrens, menar brevskrivarna, eftersom svenska fackföreningar nu inte kan kräva svenska kollektivavtal av utländska företag som verkar i Sverige.

Men så för några månader sedan kom en rapport från FN:s arbetsmarknadsorgan ILO, påminner brevskrivarna. En rapport som fullständigt sopar mattan med EU-domstolen och den svenska regeringen och ger Byggnads och Elektrikerförbundet full upprättelse. ILO underkänner Lavallagen, den strider emot internationella konventioner om facklig förenings- och förhandlingsrätt. ILO säger också att Byggnads och Elektrikerförbundet utsattes för allvarliga föreningsrättsliga kränkningar och uppmanar regeringen att kompensera de bägge facken för de skadestånd de tvingades betala till Laval.

Vi har ännu inte sett skymten av några pengar, skriver de båda facken och talar om att de i dag därför skickar en faktura till regeringen. Och riksdagsledamöterna uppmanas att omedelbart ta initiativ så att Lavallagen förpassas dit den hör hemma – i papperskorgen.

Brevet, som är undertecknat av de båda förbundsordförandena Johan Lindholm, Byggnads och Jonas Wallin, Elektrikerförbundet, avslutas med en vink om att en ursäkt från kritikerna skulle sitta fint. ”Det skulle vara en fin gest från alla våra kritiker som beskyllt oss både för det ena och det andra, att samlas för en gemensam ursäkt till Byggnads och Elektrikerförbundets medlemmar och till alla våra utländska arbetskamrater.”

Samma dag som breven skickades till riksdagsledamöterna och till statsministern genomförde en två fackförbunden en ”promenad” från deras förbunds kontor vid Odenplan i centrala Stockholm till Fredriks Reinfeldts residens Rosenbad med två jätteplakat, ett utformat som ett brev med krav om att Lex Laval ska kastas i papperskorgen som de önskade att statsministern skulle skriva under, det andra en faktura med inbetalningskort för återbetalning av de 3 miljoner som fackförbunden tvingades betala i skadestånd till Laval [Svenskt Näringsliv].

Men statsministern vill inte ta emot de hundratalet byggnadsarbetarna och elektrikerna anförda av de båda förbundsordförandena Johan Lindholm och Jonas Wallin.

Gösta Torstensson

EU hotas av social oro enligt FN-rapport

Den största ökningen av risken för social oro i världen de senaste sex åren har skett i EU-länderna, det hävdar FN-organet ILO i en rapport.

Enligt ILO, FN:s fackorgan för sysselsättnings- och arbetslivsfrågor, har risken för social oro – exempelvis strejker och demonstrationer – i EU ökat från 34 procent 2006 till 46 procent 2012. Faktorer som arbetslöshet och tillväxt spelar en stor roll i riskbedömningen.

”Denna ökning i risken för social oro i EU beror troligen på de politiska svaren på den pågående skuldskrisen och deras inverkan på människors liv och uppfattat välbefinnande”, heter det i rapporten som publicerades på måndagen.

ILO pekar på den rekordhöga arbetslösheten, ökade inkomstkllyftor och den långvariga recession som pågår i EU-länderna.

”Detta dystra ekonomiska scenario har skapat en skör social miljö där färre människor ser möjligheter att få ett bra jobb och förbättra sin

levnadsstandard.”

EU är den region i världen där risken ökat mest mellan 2006 och 2012. Men även i södra Asien och arabvärlden har risken för social oro ökat. I sammanlagt 46 av de 71 undersökta länderna i studien ökade risken mellan 2011 och 2012. I områden som Latinamerika och Afrika söder om Sahara har risken under 2010 och 2012 däremot minskat.

Mest har risken för social oro mellan 2010 och 2012 ökat i bland annat Cypern, Tjeckien och Grekland, medan den minskat ibland annat Belgien, Tyskland och Sverige.

Jan-Erik Gustafsson

Lettland är klart för eurointräde

Euroländernas stats- och regeringschefer beslutade i samband med EU-toppmötet i juni överens att Lettland ska släppas in i EMU från den 1 januari 2014.

Lettland har uppnått tillräcklig uthållig konvergens med euroområdet och har uppfyllt alla inträdeskrav. Det tillkännagav EU-kommissionen i sin konvergensrapport om Lettland i slutet av maj. Slutsatserna i kommissionsrapporten liknade till stor del rapporten från Europeiska centralbanken, som publicerades strax före.

Kommissionens rapport noterade att Lettland klarade inflationskravet med stor marginal. Budgetunderskottet var 8,1 procent 2010, men sjönk till 1,2 procent 2012, klart under 3-procentskravet. Statsskulden har varit konstant låg. Växelkursen på valutan, lats, har varit stabil inom EU:s växelkursmekanism ERM2 i två år, vilket uppfyller inträdeskravet. Centralbankslagstiftningen har också anpassats till EMU-deltagande.

”Lettlands erfarenhet visar att ett land kan lyckas övervinna makroekonomiska obalanser, hur svåra de än är, och träda fram starkare”, säger ekonomikommissionär Olli Rehn i ett pressmeddelande: ”Efter den djupa recessionen 2008-2009 vidtog Lettland kraftiga åtgärder, med bistånd från av ett finansiellt stödprogram från EU och IMF, som ökade ekonomins anpassningsförmåga.”

För att få lånet från EU och IMF krävdes omfattande besparingar, lönesänkningar i offentlig sektor och höjd moms. Detta i ett land som

redan befann sig i en lågkonjunktur. Men letterna tvingades svälja medicinen. Nu fem år senare har landet kravlat sig tillbaka upp på fötter igen. Men klassklyftorna har ökat dramatiskt och arbetslösheten är fortfarande hög. [Men låg arbetslöshet är inget krav för att gå med i EMU.]

Enligt de senaste opinionsundersökningarna säger knappt en tredjedel av letterna ja till euron, medan cirka hälften säger nej. Men de europositiva lettiska partierna avvisar med sedvanlig arrogans tanken på en folkomröstning.

– Den här frågan bör inte avgöras av befolkningen utan av de verkliga beslutsfattarna, förklarade Lettlands finansminister Andris Vilks under ett baltiskt toppmöte i mars.

Gösta Torstensson

Ökad konkurrens på järnvägsspåren

Årets topplista över de bäst betalda myndighetscheferna är klar. På tredje plats: Trafikverkets Gunnar Malm med 142.000 kronor i månaden.

”Ju mer som kan lösas på kommersiella grunder, desto bättre”, sammanfattar han gällande trafikpolitik.

Idag kan vilket företag som helst kräva plats på spåren för sina lok och vagnar. Flera operatörer vill konkurrera med SJ på sträckan Stockholm - Göteborg. Men det är trångt på spåren. Gunnar Malm överväger därför att dra in pendeltågen mellan Järna och Gnesta.

”Att sex privata företags rätt att konkurrera med halvtomma tåg på sträckan Stockholm-Göteborg går före Gnestabornas tillgång till kommunikationer, det är absurt”, förklarar Alexander Lindholm från SEKO.

Protesterna är omfattande. Men politiska överväganden har inte med saken att göra, framhåller Gunnar Malms medarbetare: ”Vi ser inte till om tågen är fulla eller tomma utan bara vilka som vill köra tågen.”

För övrigt, framhåller verket, går det ju att åka buss eller bil.

Det vet Gunnar Malm. Kanske firar han placeringen i lönetoppen med en tur med sin Porsche Cayman.

Förslaget till tågplan presenteras idag [28 juni]. I september vet pendlarna hur det går med deras dagliga liv år 2014.

Mikael Nyberg

Vi kräver schyssta villkor – även för migrantarbetare

Bärplockare från Thailand, skogsarbetare från Kamerun, restaurangarbetare från Kina, lastbilschaufförer från Balkan och byggnadsarbetare från Uzbekistan. Det blir nu allt tydligare att utnyttjandet av migrerad arbetskraft inte är några enstaka nyhetsinslag eller reportage. Att TV4:s Kalla Fakta nu visar hur utsatta människor från andra länder luras att betala dyra summor för arbetstillstånd i Sverige ger en ytterligare allvarlig bild av hur de nya arbetskraftsinvandringsreglerna öppnar upp för jobbtrafficking och annat utnyttjande av migrantarbetare. Nu krävs ett kraftfullt politiskt agerande för att stoppa den cyniska behandlingen av människor från andra länder.

LO uppskattar att ungefär hälften av de 15.000 arbetstillstånd som har beviljats de senaste åren köpta. Ändå visar granskningar att de som får dessa tillstånd sällan får den lön och det arbete som har utlovats. I praktiken har det vuxit fram ett skuggsamhälle också på arbetsmarknaden, som präglas av mycket hårda arbetsvillkor, extremt låga löner, utpressning och rent utnyttjande av offer för jobbtrafficking. Grundproblemet ligger i att oseriösa och kriminella arbetsgivare cyniskt utnyttjar ett slapphänt regelverk – medan migrantarbetare som anmäler övergrepp och utnyttjande får sparken och utvisas.

Sverige ska ha en stor öppenhet för människor som kommer hit för att arbeta. Men det får aldrig innebära att människor i en utsatt position utnyttjas brutalt. Dagens regelverk har inte bara misslyckats med att garantera schyssta löner och villkor för många migrantarbetare. Det har också öppnat upp för jobbtrafficking och utnyttjande av utländska arbetare. Uppgifterna om omfattningen av den kriminella handel med arbetstillstånd som nu har etablerats i Sverige är alarmerande.

För många av de som har köpt arbetstillstånd för att förverkliga en dröm och tjäna pengar väntar en helt annan verklighet. Vi möter ofta gästarbetare som bor i pannrum, i källare och i tält mitt ute i skogen. Människor som göms och som tjänar 16 kronor i timmen och får ge hälften till arbetsgivaren för mat och boende. Och kvinnor och män som tvingas arbeta 12-16 timmar om dagen – sju dagar i veckan. För oss har det i flera år varit uppenbart att allt fler arbetsgivare ser sin chans att få billig och foglig arbetskraft.

Det är tydligt att det nu behövs ett nytt regelverk som säkerställer att också migrantarbetare får schyssta villkor. Ett sådant skulle kunna bygga på följande delar:

1. Förhindra lönedumping. Erbjudandet om anställning måste få en rättslig ställning, och måste – också i praktiken – innebära samma schyssta villkor för migrantarbetare som gäller för andra i den branschen som arbetar med avtalsenliga löner.

2. Stoppa fusk och brottslighet. Skärp tillsyns- och sanktionsmöjligheterna för Migrationsverket och Skatteverket, och ge rättsvärdande myndigheter både resurser och mandat att agera mer kraftfullt. Stärk lagstiftningen och skärp straffsatserna för jobbtrafficking, utpressning och utnyttjande av utsatta migranter, samt försäljning av arbetstillstånd.

3. Stärk rättssäkerheten. Stärk rätten för migrantarbetare som anmäler utnyttjande eller blir av med jobbet att få stanna i landet hela den beslutade tiden.

4. Inför huvudentreprenörsansvar. Kräv att huvudentreprenören tar ansvar för att också underentreprenörer – där utnyttjandet av migrantarbetare ofta är vanligast – följer schyssta arbets- och anställningsvillkor.

5. Förhindra utnyttjande. Ge ansvariga myndigheter i uppdrag att göra en tydligare seriositetsgallring av arbetserbjudandet, för att säkerställa att det inte finns några icke-legitima bakomliggande motiv [till exempel att enbart vilja kapa lönekostnaderna] med att ta hit arbetare från länder utanför EU istället för att anställa någon av de miljontals arbetssökande svenskar och andra EU-medborgare som redan står till arbetsmarknadens förfogande.

Ansvarige ministern Tobias Billström har flaggat för förändringar i regelsystemet. Det är dags att gå från ord till handling och att åtgärder omgående vidtas för att sätta stopp för det brutala utnyttjandet av människor som pågår i dag.

Lars Lindgren,
ordförande Transport
Johan Lindholm,
ordförande Byggnads
Ella Niia,

ordförande Hotell- och restaurangfacket
Per-Olof Sjöo,
ordförande GS
Lenita Granlund,
avtalssekreterare Kommunal

Baktankar från en EU-rabulist

”OM MODERATER OCH SOCIALDEMOKRATER ska ligga så här nära varandra fram till valet, kommer de att ha fula skavsår den dag de väl går och röstar.” Det skriver Svenska Dagbladets politiske chefredaktör PJ Anders Linder [20 juni]. Även en klocka som står still visar rätt tid två gånger per dygn.

”SVERIGEDEMOKRATERNAS FAVORITFRÅGA ’vad kostar invandringen?’ är meningslös eftersom ’invandringen’ är ett alldeles för fluffigt begrepp och frågan helt enkelt är felformulerad eftersom den förutsätter att invandringen kostar (och underförstått kostar för mycket). Frågan konstruerar imaginära skillnader. Den bygger på en felaktig samhällsanalys där de stora förändringarna många upplever skylls på invandringen istället för på globalisering och neoliberalism.” Det skriver socialantropologen Nina Gren i en krönika i Fria Tidningen [19 juni]. ”Globalisering och neoliberalism” kan, enligt mitt förmenande, likställas med EU.

Nina Gren fortsätter: ”Trots allt detta blev jag glad höromdagen då jag läste att OECD kommit med en rapport som anses bevisa att invandrare betalar mer till samhället än de får tillbaka. Invandringen är en ekonomisk vinst.”

SNARARE ÄN ATT VARA DEN SISTA SOVJETSTATEN [som en svensk socialdemokratisk minister kallade vårt grannland i mitten av 90-talet] finns det i Norge mycket att beundra av välfärdsolitik, offentlig sektor och fackligt motstånd, trots att landet sedan 1994 är en del av EU:s nyliberala ”inre marknad” genom det så kallade EES-avtalet.

Nei til EU, Folkrörelsen Nej till EU:s systerorganisation med omkring 30.000 medlemmar, arbetar tillsammans med den politiska vänstern och delar av fackföreningsrörelsen för att Norge ska lämna detta lydstatsavtal och att det ska ersättas med demokratiska bilaterala handels- och samarbetsavtal.

I BÖRJAN AV JUNI LÄCKTE WALL STREET Journal en hemligstämplad rapport från Internationella valutafonden, IMF, där man kritiserar den nedskärningspolitik som påtvingats Grekland.

IMF konstaterar att man varit för optimistisk om utsikterna för grekisk tillväxt och att man

borde ha haft större fokus på att skriva av landets skulder. Enligt IMF:s plan skulle Greklands ekonomi krympa med 5,5 procent fram till år 2012. Ekonomin krympte med 17 procent. Arbetslösheten troddes stiga till 15 procent, men landade tio procentenheter högre.

”När vi går igenom vad vi har gjort finns det absolut saker som vi borde ha gjort annorlunda” skriver IMF:s Greklandsansvarige Poul Thomsen i rapporten.

Men nedskärningarna rullar vidare, i takt med diktaten från Bryssel. På plats i Aten är tysken Horst Reichenbach, chefen över den EU-enhet som ansvarar för att övervaka åtstramningspolitiken i Grekland.

STÄNGDA GRÄNSER OCH ÖKAD främlingsfientlighet håller på att skapa en ”global underklass” som består av de 214 miljoner som just nu är på flykt, av politiska eller ekonomiska skäl. Det skriver människorättsorganisationen Amnesty International i sin årliga rapport.

– De som flyr från konflikter är oskyddade. Alltför många regeringar bryter mot mänskliga rättigheter och kallar det gränskontroll, säger Amnestys generalsekreterare Salil Shetty i en kommentar till rapporten, som behandlar situationen under 2012.

Särskilt EU-länderna får hård kritik i Amnestyrapporten: ”Europeiska unionen inför gränskontroller som utsätter migranter och asylsökande för livsfara. Och över hela världen blir dessa människor inlåsta i läger, i de värsta fallen i metallburar eller till och med containrar.”

UTRIKESMINISTER CARL BILD [M] VILL HA ett EU som ”en federation av nationalstater”. I en debattartikel i Sydsvenska Dagbladet den 17 maj skriver han bland annat att det i världen finns en efterfrågan på ”ett starkare Europa – ett Europa som tillsammans vågar och kan mera.”

Bildt lämnar inte någon närmare beskrivning hur hans EU-federation skulle se ut eller vilka maktbefogenheter den skulle ha. Men per definition innebär ett federalt organiserat EU ökad centralisering av den politiska makten till Bryssel och motsvarande avdemokratisering av EU:s medlemsländer.

[eu och facket] är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

folkrörelsen nej till eu är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: kansli@nejtill.eu.se. hemsida: www.nejtill.eu.se.